

Regionplan Agder 2020

Midtveisvurdering 2016
Faggruppe utdanning

Regionplan Agder - Scenario 2020

I 2020 har det regionale kunnskapsløftet gitt betydelige resultater. Gjennom målrettet arbeid på tvers av kommunegrenser og forvaltningsnivåer har Agder lyktes med å heve kvaliteten på alle utdanningsnivåer – fra barnehager til universitetet.

- Alle som trenger barnehageplass får det
- Grunnskole-resultatene er over landsgjennomsnittet
- Frafallet i videregående skole er vesentlig redusert
- Universitetet gjør seg bemerket både nasjonalt og internasjonalt.

Felles mål for hele grunnopplæringen vedtatt av PSG

Læringsutbytte

Alle elever og lærlinger som går ut av grunnopplæringen, skal ha holdninger, kunnskaper og ferdigheter som gjør dem i stand til å mestre livet, videre utdanning og arbeidsliv.

Gjennomføring

Aller elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med kompetansebevis som anerkjennes for videre studier eller i arbeidslivet.

Læringsmiljø

Alle elever og lærlinger skal inkluderes, trives, oppleve mestring og få faglige utfordringer.

Alle skoler og skoleeiere setter konkrete målsettinger innenfor de målområdene som er satt opp. Årlige måling, analyse og vurdering av måloppnåelse presenteres i skoleeiers årlige tilstandsrapport.

3 hoved anbefalinger vedtatt i PSG

Fokus på tidlig innsats og tettere oppfølging i hele opplæringsløpet

- *En tett og god oppfølging av den enkelte elev. Avviker noen barn/elever fra en forventet progresjon aktiveres et støtteapparat som har som oppgave å hjelpe barnet/eleven.*
- *Etablere ett varig system for god samhandling i alle overganger fra barnehage til videregående opplæring og samhandling med andre aktører.*
- *Oppfylle målene i samfunnskontrakten slik at flere fullfører opplæringen og man sikrer at arbeidslivets behov dekkes.*

Økt vekt på fremragende undervisning og ledelse.

- *Bedre tilpasset opplæring som reduserer behovet for spesialundervisning*
- *Analyse og refleksjon over egen praksis som basis for utvikling av god undervisning*

Etablere regionalt samarbeid om skoleforskning og kompetanseutvikling

- *Fokus på fremragende barnehage- og skoleforskning tilpasset regionens behov*
- *Implementere et varig system for etterutdanning.*
- *Videreutvikle ordningen med veilederkorps som kan hjelpe kommuner og skoler i utvikling av god praksis.*
- *Utvikle og implementere en modell for barnehage- og skoleeierutdanning*

Statistikk og vurderinger

Hva er status i 2015?

I 2015 er det 5 år siden regionplan Agder 2020 ble vedtatt.

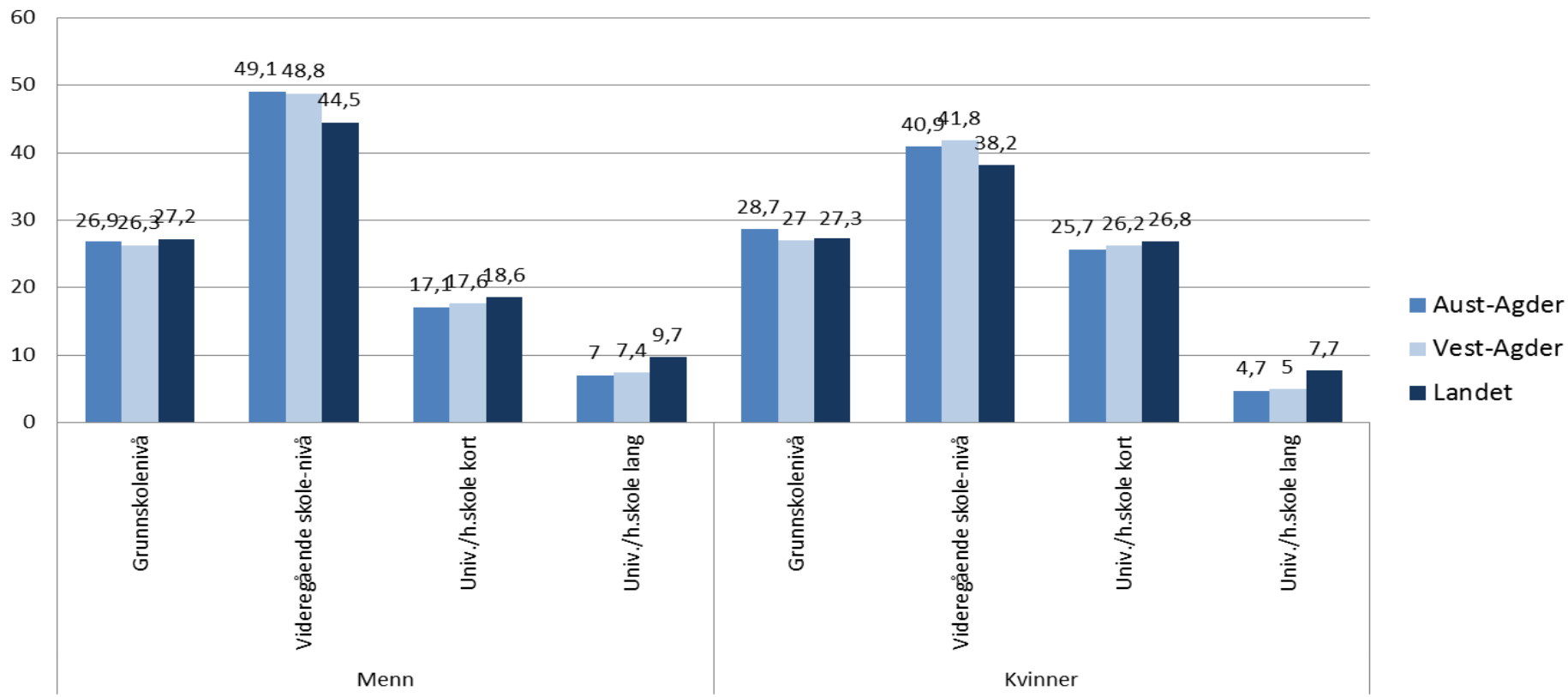
Resultater på de neste lysbildene viser at vi er bedre på flere områder, men samtidig er det behov for en forsterket innsats i kommende 5 årsperiode slik at målene i regionplan Agder 2020 nås.

Midtveisvurderingen er oppsummert med utgangspunkt i hovedresultatene på områdene utdanningsnivå, barnehagedekning, grunnskolerresultater, gjennomføring i VGO, og studenttall og gjennomføring ved UiA.

Etter presentasjon av statistikk er det gitt noen kommentarer/vurderinger, samt eksempler på tiltak.

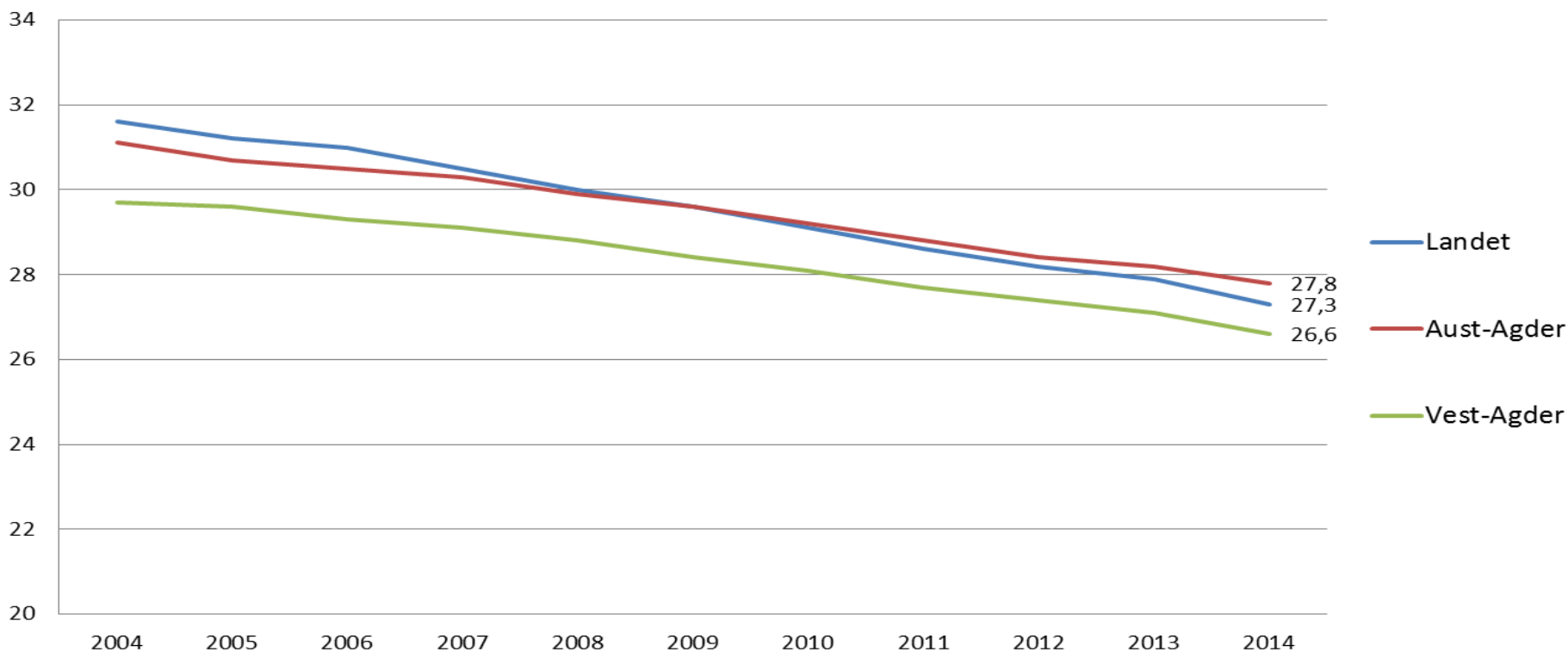
Utdanningsnivå på Agder

Utdanningsnivå for personer 16 år og over. Prosent. 2014.
Kjønnsfordelt. Kilde: SSB

Utdanningsnivå på Agder

Andelen 16 år og over med grunnskole som høyeste fullførte utdanning. Kilde: SSB

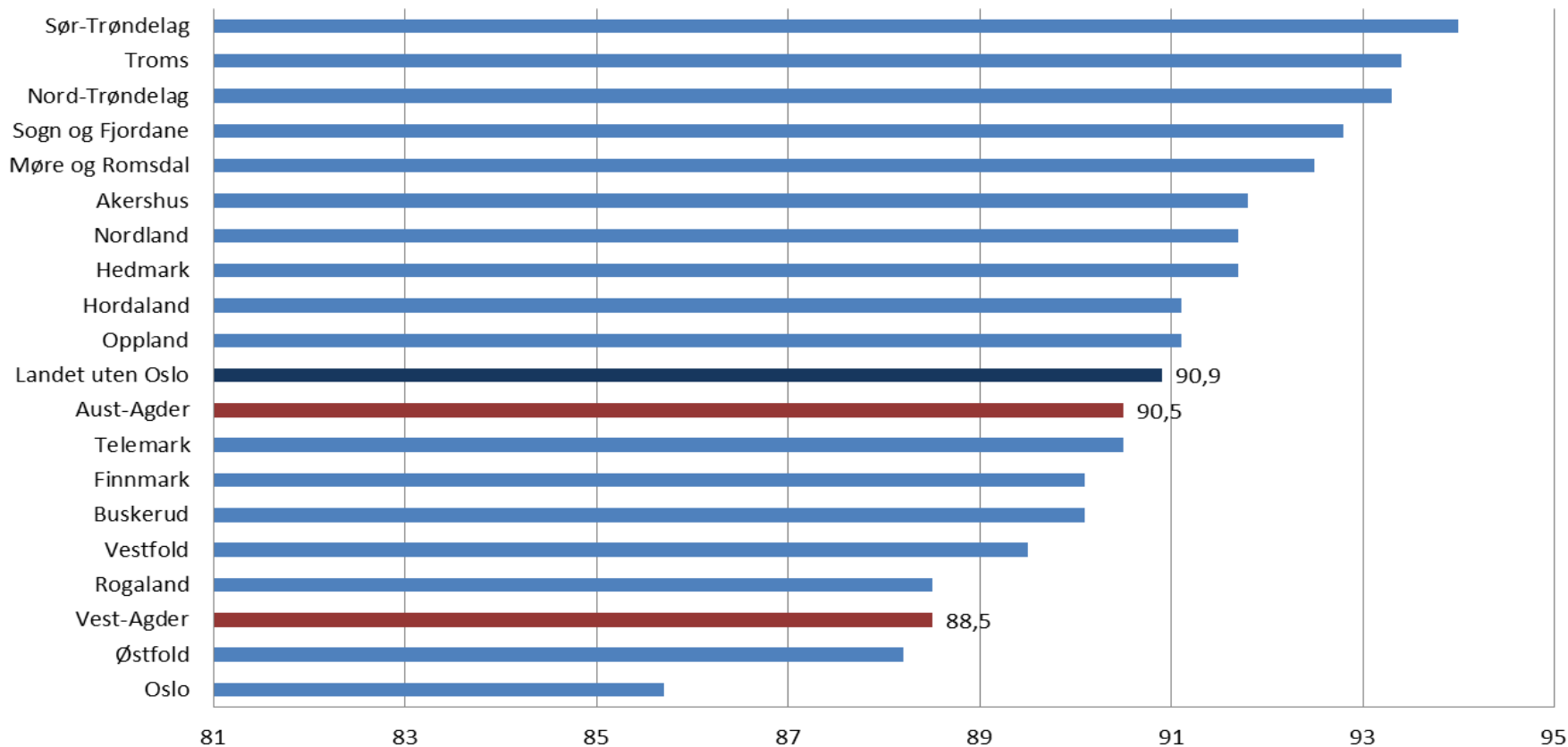
Utdanningsnivå på Agder

- For begge kjønn kjennetegnes agderfylkene ved å ha en høy andel av befolkningen med videregående opplæring som høyeste fullførte utdanning. Sett i forhold til landsgjennomsnittet har dessuten agderfylkene for begge kjønn en klart lavere andel med lang UH-utdanning. Kort sagt er utdanningsnivået i agder lavere enn i landet.
- En høyere andel kvinner enn menn tar kort UH-utdanning, mens utfallet er omvendt for lang UH-utdanning. Videre er andelen menn med videregående opplæring som høyeste fullførte utdanning høyere enn for kvinnene. Disse mønstrene gjelder både i agderfylkene og i landet.
- VA har et noe høyere utdanningsnivå i befolkningen enn AA. Dette gjelder eksempelvis andelene med høyere utdanning, men forskjellene er i hovedregelen på desimalnivå. Unntaket er andelen med grunnskole som høyest fullførte utdanning. Her har AA svakere tall enn VA, tydeligst for kvinnene.
- Tidsserien over variabelen som viser andel med grunnskole som høyest fullførte utdanning, (der begge kjønn er inkludert) viser at andelen synker både for landet, VA og AA. VA har gjennomgående den laveste andelen. AA hadde en lavere andel enn landet frem til 2009, etter dette har AA opplevd en høyere andel enn landet.

Barnehage

Andel barn 1-5 år med barnehageplass (dekningsgrad). 2014.

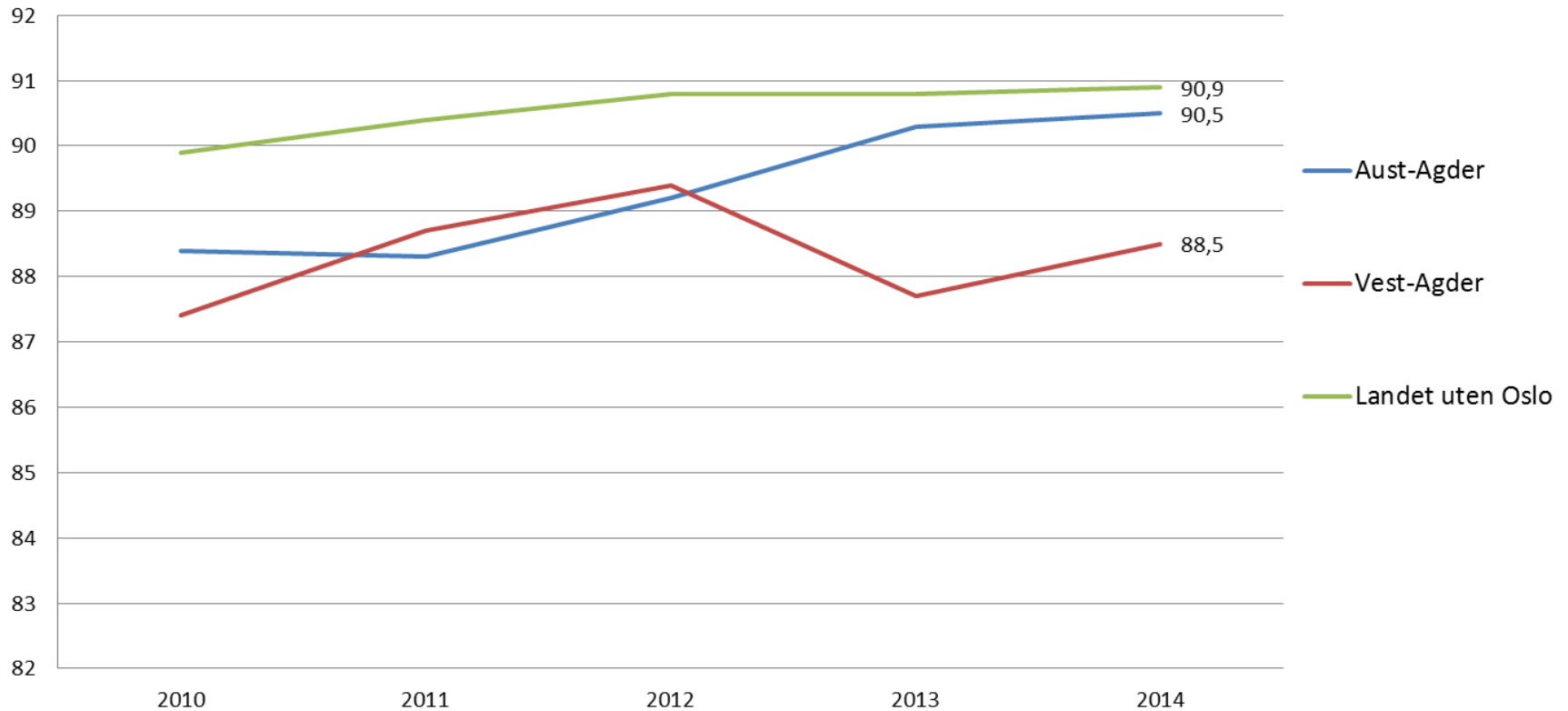
Kilde: SSB

Barnehage

Andel barn 1-5 år med barnehageplass (dekningsgrad). 2010-2014.

Kilde: SSB

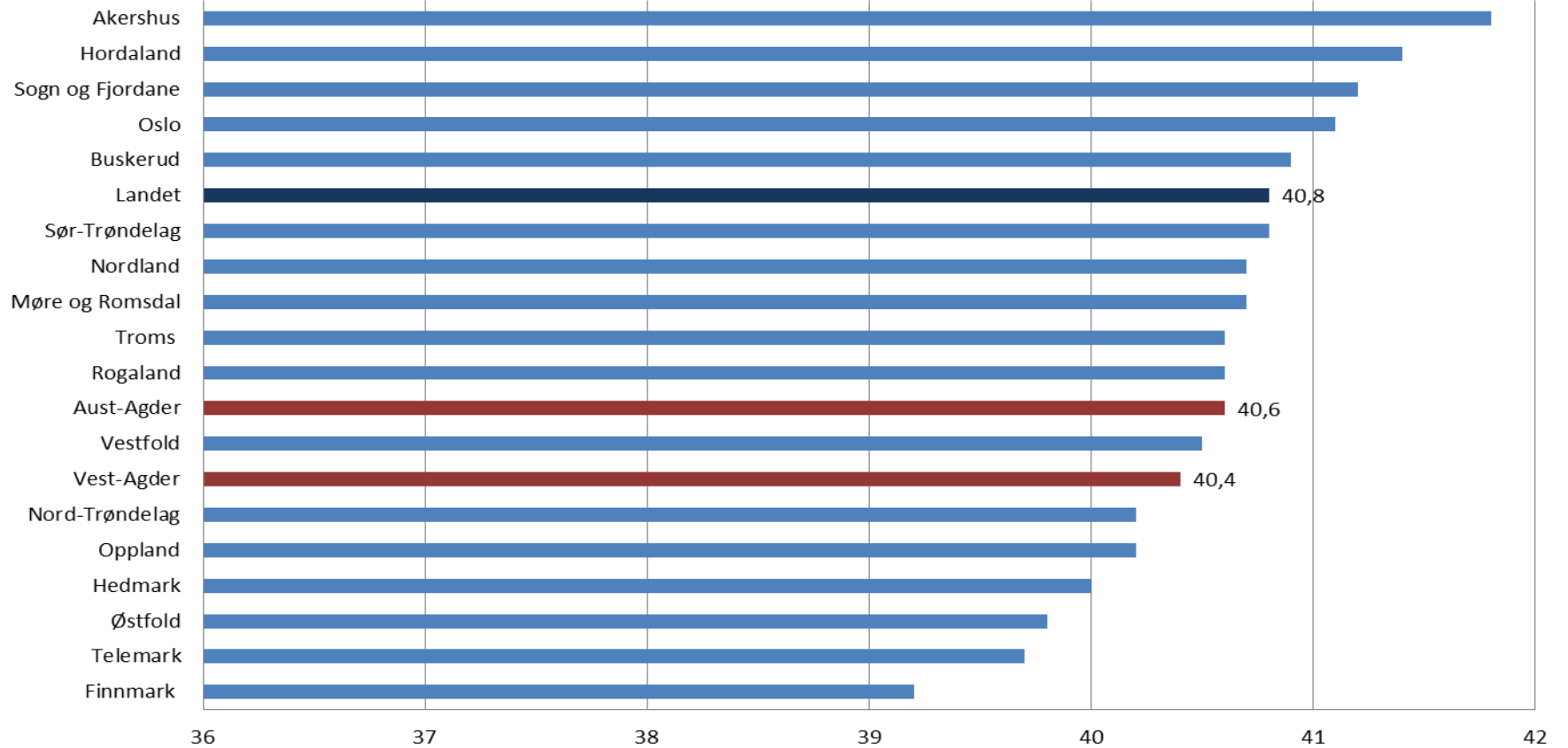

Barnehage

- Regionplan Agder 2020 inneholder en målsetting om at alle som trenger barnehageplass får det. På Agder har andelen barn i aldersgruppen 1-5 år med barnehageplass gradvis økt de siste fem årene. Agderprosjektet for økt kvalitet i barnehagene er etablert i begge fylkene. Prosjektet setter Agder på kartet nasjonalt og internasjonalt.
- Når vi sammenligner med landsgjennomsnittet, har AA et noe lavere tall. VA har et klart lavere tall enn AA og landet. Men selv om det er et lavere tall, har VA full barnehagedekning etter lovens krav i alle 15 kommunene.
- Tidslinjen viser at andelen i landet har økt svakt den siste femårsperioden. Økningen i AA har vært sterkere. Tallene for VA viser først en stigning frem til 2012, deretter tall på 2010-nivå de siste par årene.
- Merk at denne indikatoren måler andelen barnehagebarn av alle barn 1-5 år i fylket, uavhengig av om foresatte har søkt om barnehageplass eller ei.
- Vest-Agder har, selv om statistikken viser en lavere dekningsgrad enn resten av landet, full barnehagedekning. Det betyr at alle kommunene meldte i september at de innfridde kravet om rett til plass ved årets opptak. Flere kommuner tilbød også plass til alle som søkte, og flere kommuner klarte også å tilby plass til alle søkere gjennom hele året.
- Det er flere grunner til at alle barna ikke går i barnehage. Flere kvinner i deltidsstillinger, kontantstøtte og skoler som ikke tilbyr femdagers uke kan være årsaker til en lavere dekningsgrad. Det har vært en økning av antall barn i barnehagen i ett til to-års alderen. I alderen fire til fem år går de fleste i barnehage.

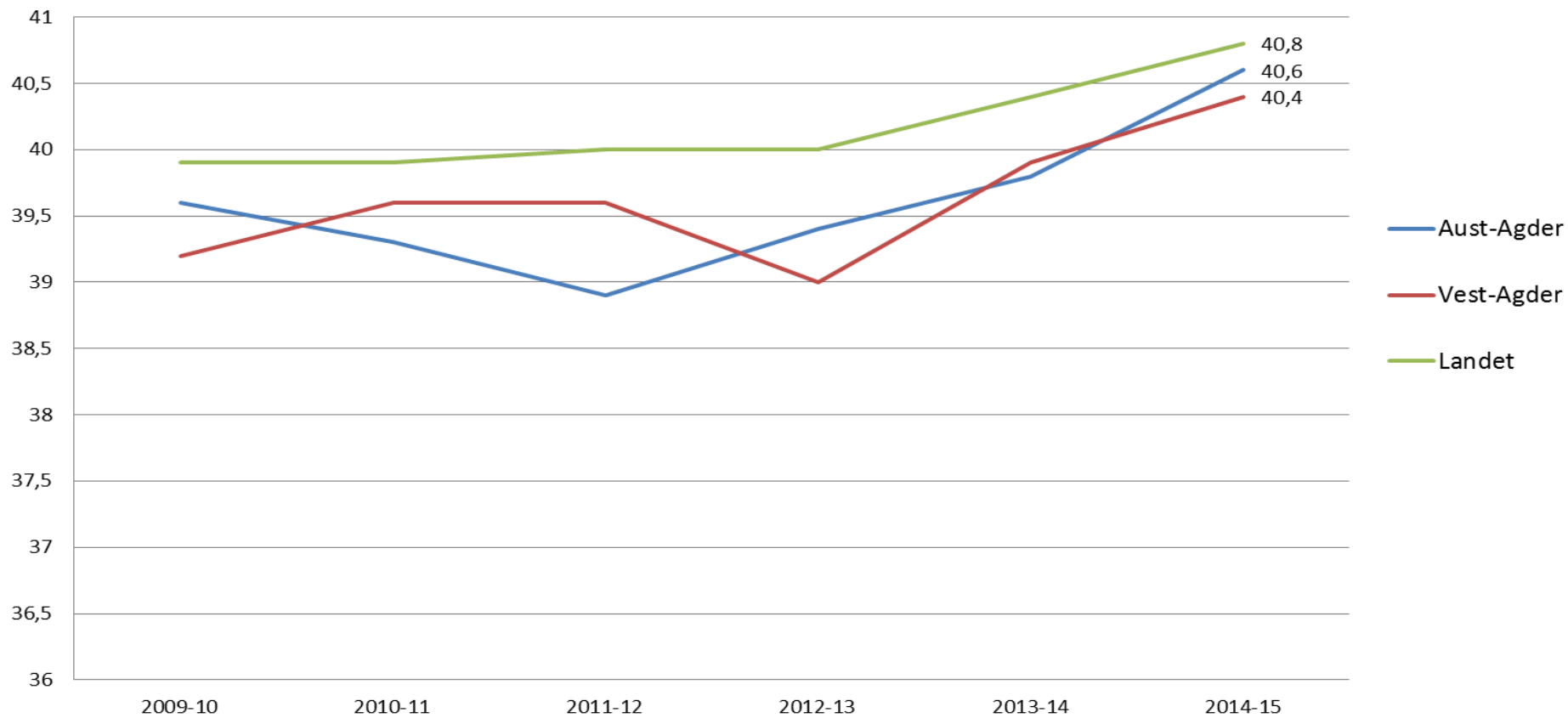
Grunnskoleresultater

Grunnskolepoeng. 2014-15. Kilde: SSB

Grunnskoleresultater

Grunnskolepoeng. Fra 2009-10 til 2014-15. Kilde: SSB

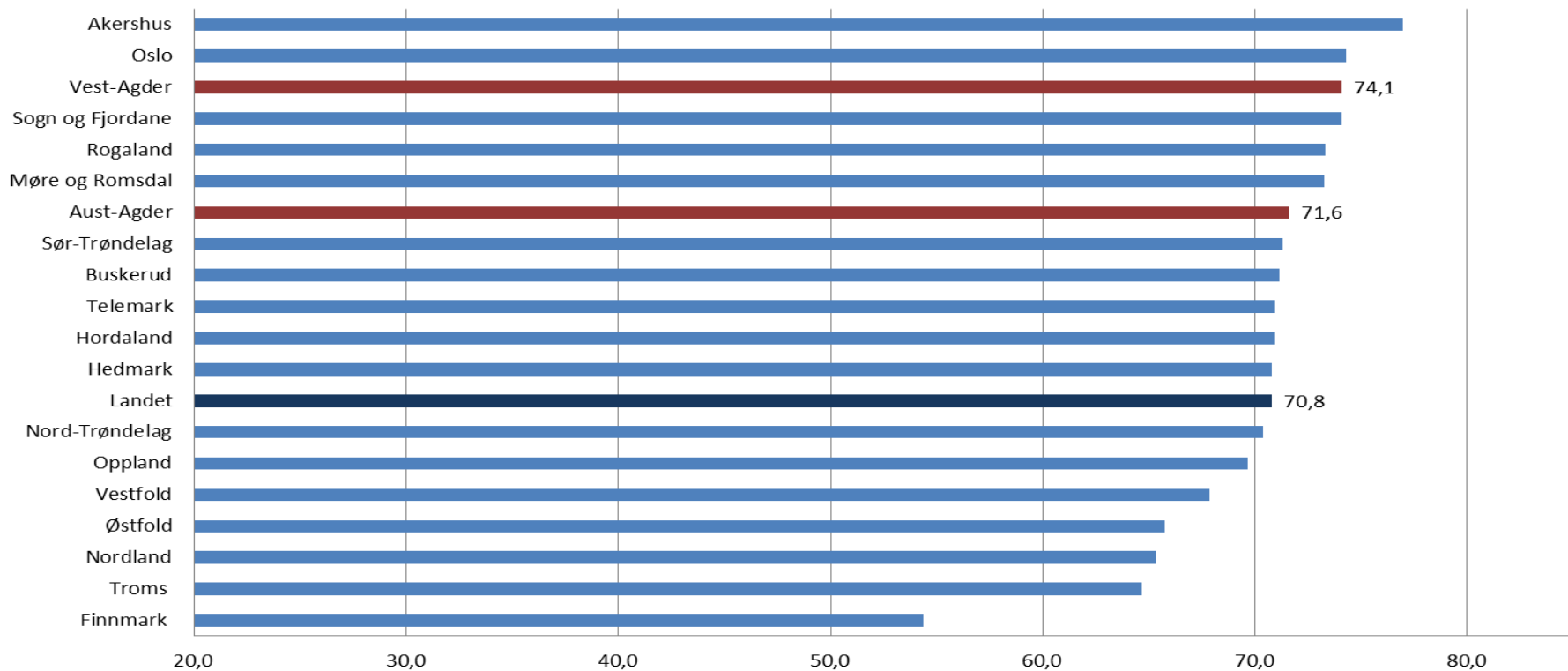

Grunnskoleresultatene

- Målet i regionplanen er grunnskolepoeng minst på nivå med landet innen 2020. Diagrammene viser at agderfylkene fortsatt har lavere grunnskolepoeng, men at forskjellen til landet blir mindre.
- Når det gjelder forholdet mellom AA og VA for grunnskolepoengene, viser tallene at styrkeforholdet veksler. Samtidig har forskjellen de siste par årene har vært liten.
- Det er det etablert regionvise nettverk mellom grunnskoler og videregående skoler, dels gjennomføres det møter med kommunene der fylkeskommunen gir informasjon om elevenes prestasjoner i videregående opplæring. Et godt etablert og forsterket samarbeid mellom kommuner og fylkeskommunene vil både påvirke prestasjonsnivået positivt i grunnskolen og også øke gjennomføringen i videregående opplæring. Dette vil også kunne forsterke seg i videre utdanningsløp.
- De nasjonale testene på 5. og 8. trinn avdekker at elevene i begge fylkene skårer omtrent på landsnittet i regning, men ligger samlet under landsnittet i lesing og engelsk. I samme periode har Norge vist en gledelig fremgang på internasjonale undersøkelser. I grunnskolen viser nasjonal eksamensstatistikk at begge fylkene samlet ligger litt under landsnittet.
- Elevenes resultater fra grunnskolen er den faktoren som har størst betydning for elevers gjennomføring og resultater i videregående opplæring. Økt bevissthet omkring det faktum at grunnskole og videregående opplæring har et felles ansvar for økt gjennomføring, gir muligheter for felles innsats. Dette arbeidet er påbegynt og bør fortsette med en helhetlig strategi og mer systematisk arbeid mellom kommuner og fylkeskommuner. Fremdeles er det et stort behov for å styrke grunnskoleelevenes grunnleggende ferdigheter.

Gjennomføring

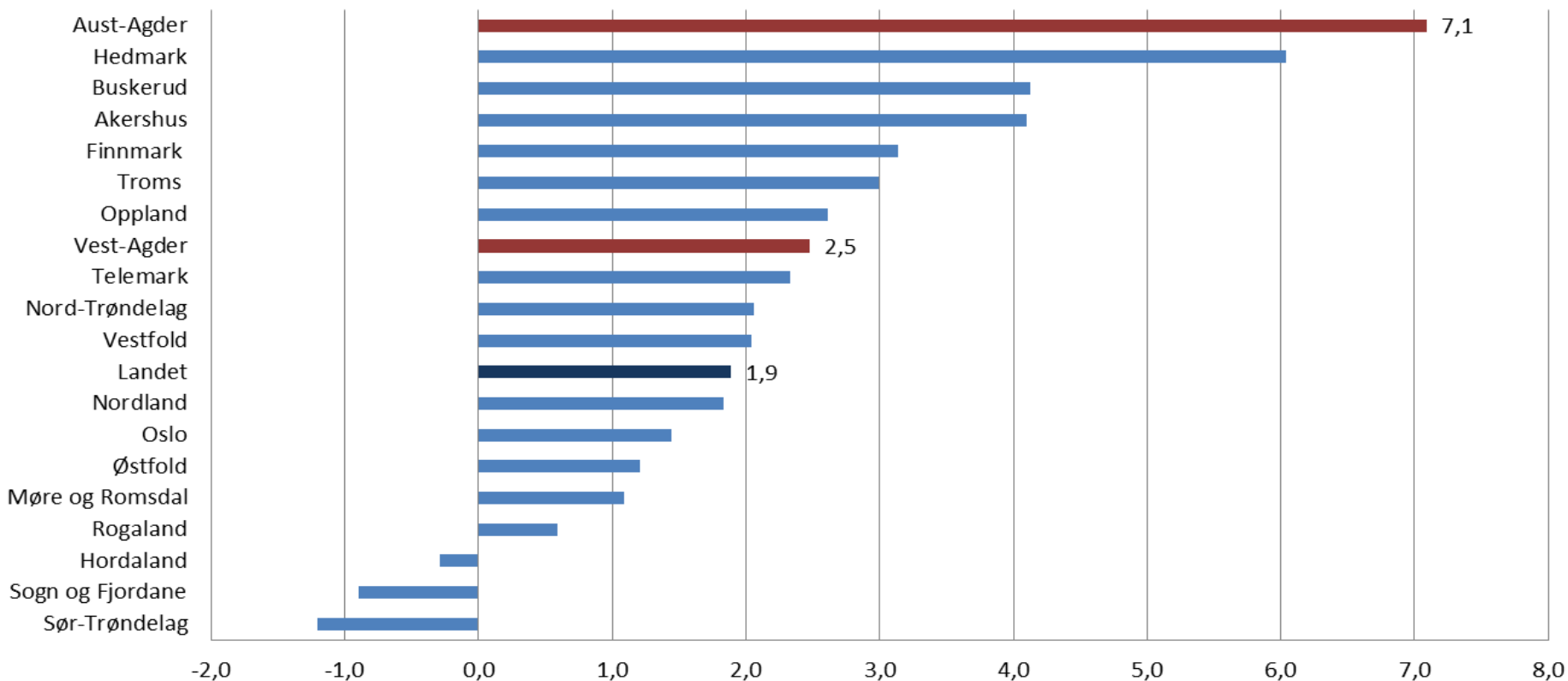
**Andelen som fullfører og består videregående opplæring innen fem år.
2009-kullet. Kilde: SSB**

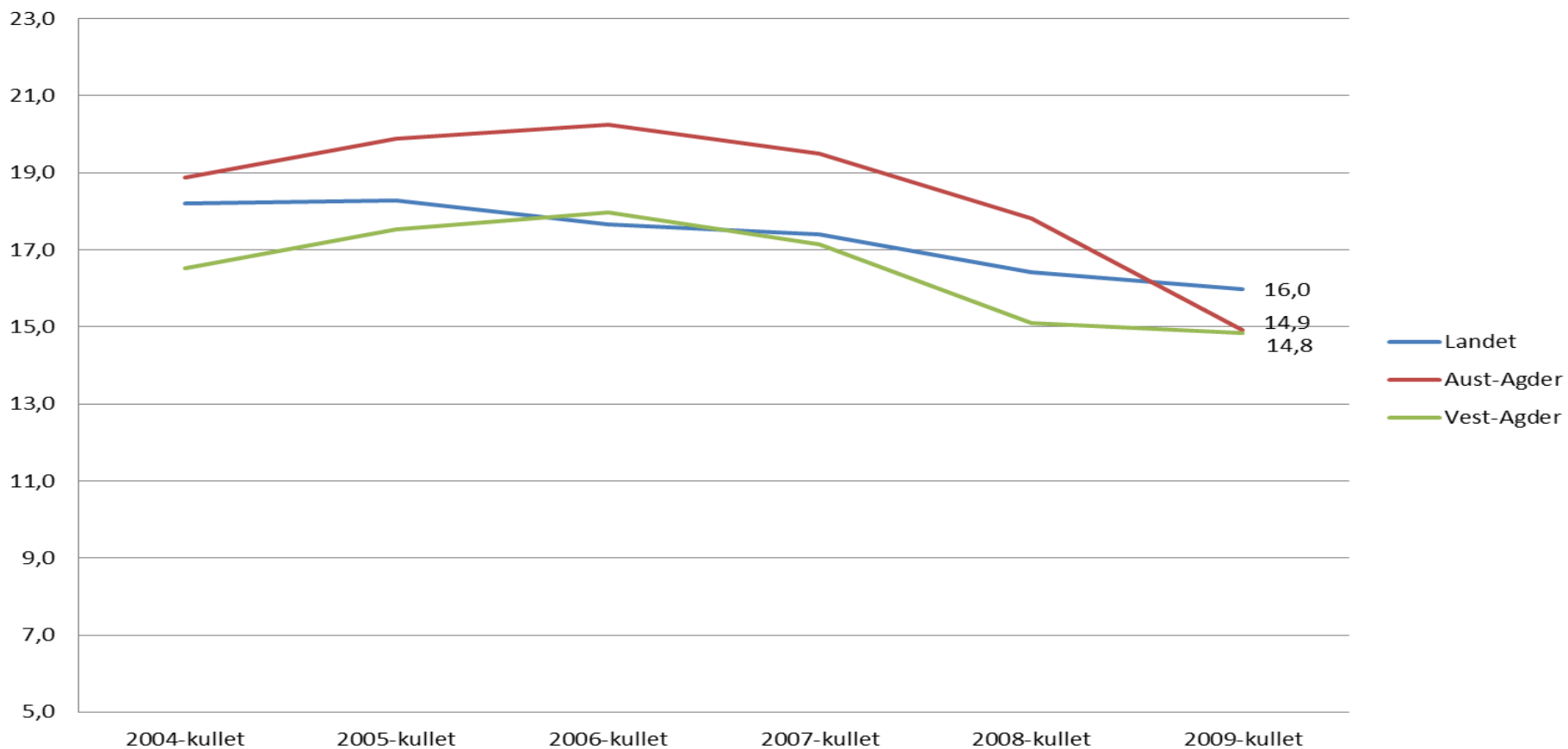
Gjennomføring

Endring i andel fullført og bestått innen fem år fra 2004-kullet til 2009-kullet. Prosentpoeng. Kilde: SSB

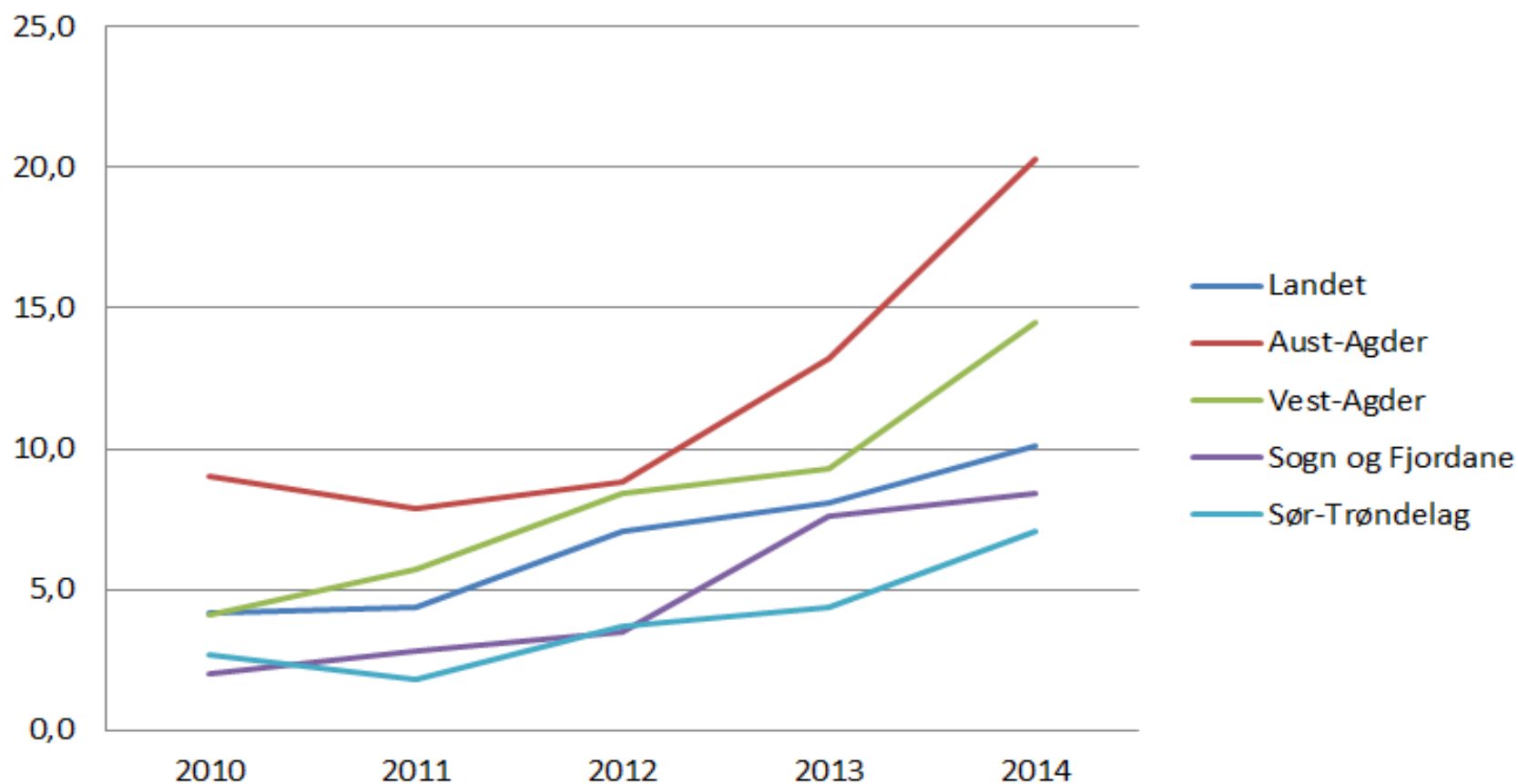
Gjennomføring

Andel av kullet som har sluttet underveis. Kilde: SSB

Gjennomføring

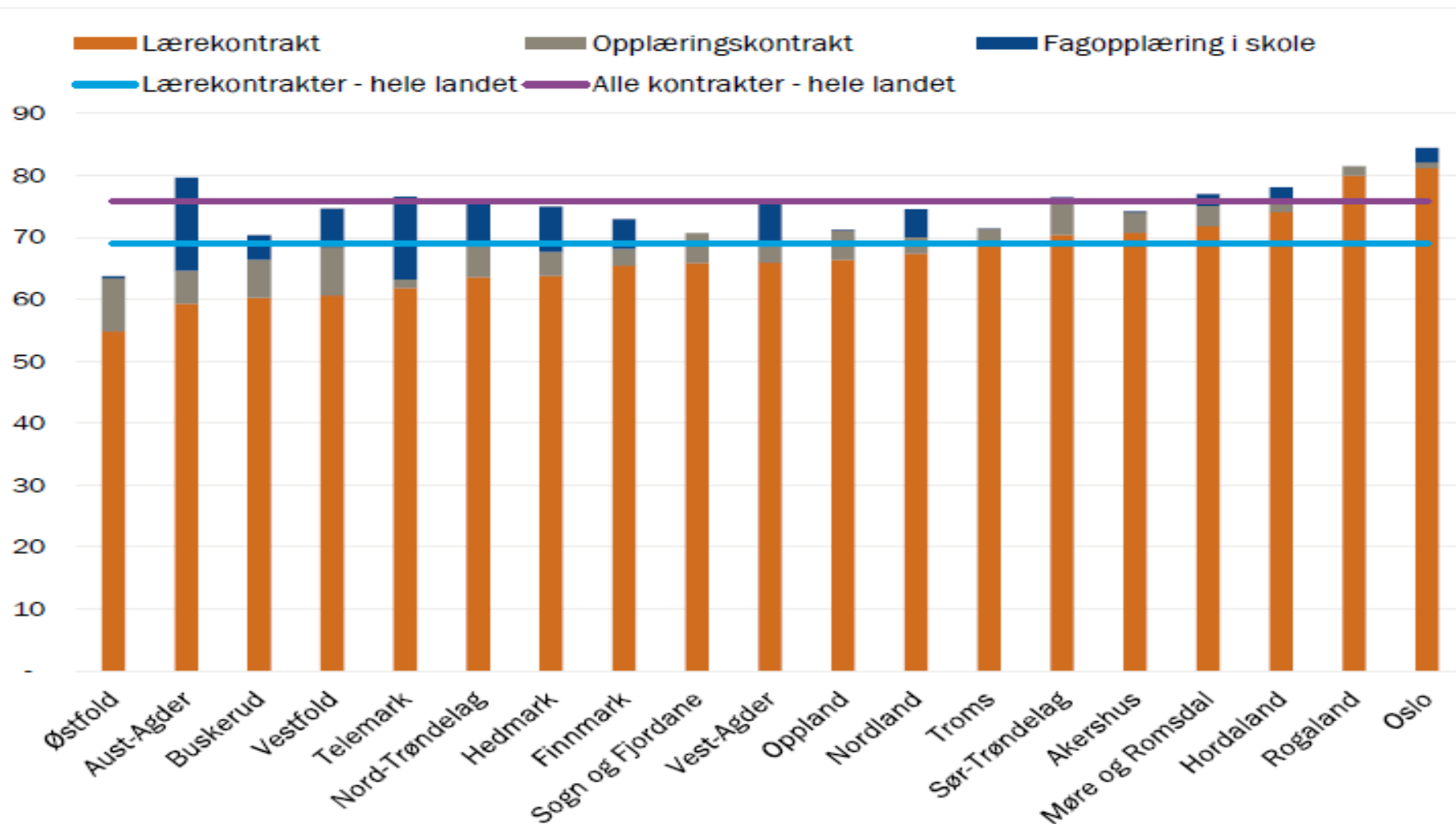
Andel (pst) av OT sin målgruppe som er syk og/eller får oppfølging i institusjon.

Gjennomføring

- Fra tidligere har vi sett: 1) Utdanningsnivået i Agder er lavere enn i landet. 2) Grunnskolepoengene er lavere enn landsgjennomsnittet. Gjennomføringstallene viser imidlertid bedre tall i agderfylkene enn i landet. Dette betyr at de videregående skolene gir et klart skolebidrag hva gjelder gjennomføring. Det er i tråd med forskning om skolebidrag fra NTNU for noen år tilbake, der agderfylkene lå i norgestoppen på skolebidrag.
- VA utmerker seg med en svært høy andel som fullfører og består innen fem år. Fylket har hatt sterke tall lenge, og klart bedre tall enn landet. AA har opplevd en sterk forbedring i gjennomføringsandelen de siste årene, og for 2009-kullet har fylket for første gang bedre tall enn landet.
- Frafall kan defineres på ulikt vis. Andelen av et kull som har sluttet underveis i løpet gir en indikasjon på frafallet i videregående opplæring. Her fremgår det at andelen har gått klart ned i begge agderfylkene for de siste tre-fire kullene, tydeligst i AA.
- Utfordring knyttet til psykisk helse er økende. Begge fylkene har en stigning i antall ungdommer som slutter i skolen grunnet psykisk helse.
- Målet for gjennomføringen skal være 100 %, og det er viktig å måle underveis for å se om tiltakene man tar i bruk, har ønsket effekt. Økt gjennomføring må fortsatt ha høy prioritet. Det er utviklet verktøy som gjør at ungdomsskoler kan følge "sine elever" i videregående skole både når det gjelder gjennomføring og karakterutvikling. Dette kan bli et viktig element i en systematisk oppfølging.

Lærlinger og formidling

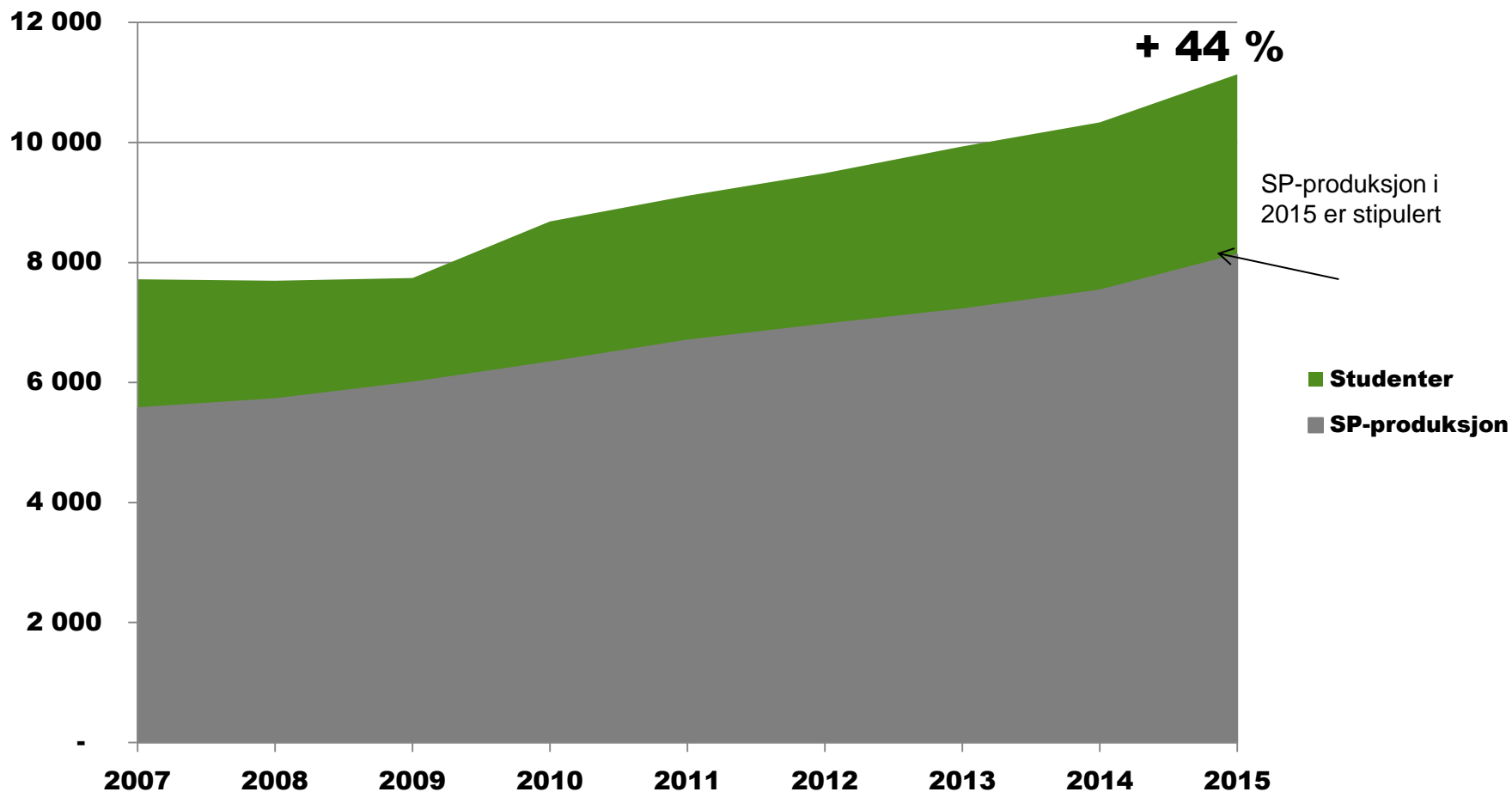

Lærlinger og formidling

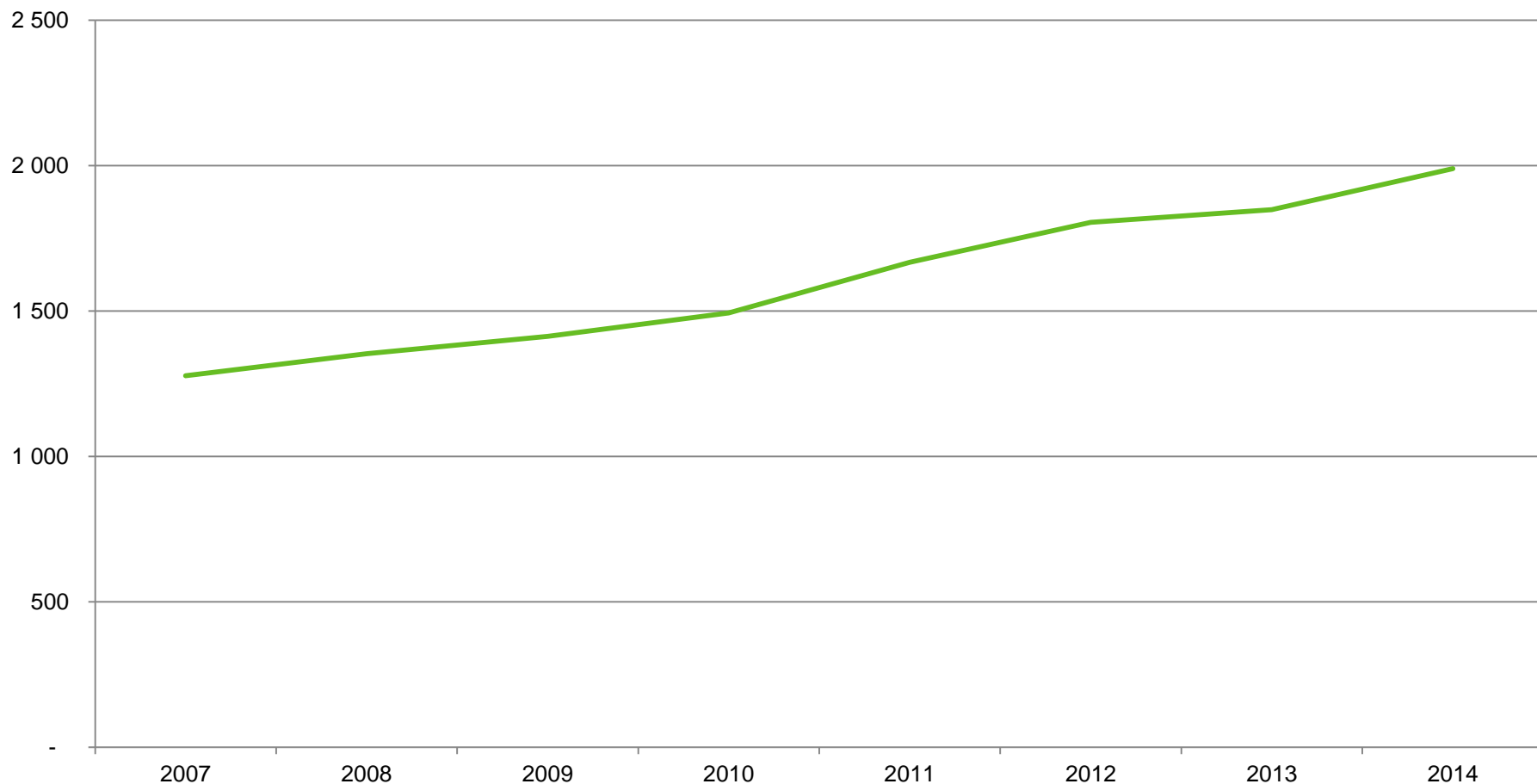
- Innenfor yrkesfag i videregående opplæring er fullføring nært knyttet til tilgangen på læreplasser, både i privat næringsliv og offentlig sektor. Antall læreplasser varierer og er ofte knyttet til konjunktursvingninger for privat sektors del. Offentlig sektor har ikke like lange tradisjoner som lærebedrifter. Det vil være et klart mål å ha tilstrekkelig tilgang på læreplasser slik at de aller fleste får fullført sin yrkesutdanning på en kvalitativ måte. Det offentlige må ta et tydeligere ansvar her. I avtalene mellom kommunene og fylkeskommunen, må det komme klart fram et ønsket antall læreplasser. Kommunene og fylkeskommunene må også bruke sin rolle som bestiller av tjenester og kreve at tilbydere er lærebedrift og har læreplasser. Fagopplæring i skole er et alternativ for elever som ikke får læreplass.
- Oversikten inneholder tall for primærsøkere både for lærekontrakter, opplæringskontrakter og fagopplæring i skole og er hentet fra Indikatorrapport 2015 – Utdanningsdirektoratet.
- Agder utmerker seg ved å ha gode resultater når en ser på det totale antall tilbud til elever som søker lærekontrakt, opplæringskontrakt eller fagopplæring i skole. Samlet sett ligger Agder på landsgjennomsnitt (VA) eller over (AA). Det er likevel forskjell mellom agderfylkene når det gjelder andel formidling til læreplass og andel i Vg3 fagopplæring i skole. Vest-Agder har en høyere formidlingsandel enn Aust-Agder, mens det er motsatt når det gjelder Vg3 fagopplæring i skole. Her har Aust-Agder den høyeste andelen i landet.
- Det bør være et mål fremover at formidlingen til læreplass blir høyere og at andelen ungdommer som fullfører sin yrkesutdanning i Vg3 i skole i stedet for ordinær lærekontrakt reduseres. Dette vil avhenge av tilgjengelige læreplasser, noe *Lærlingløftet på Agder 2015-2020* kan gi bidra til.

Universitetet i Agder

Kraftig vekst i studenttall!

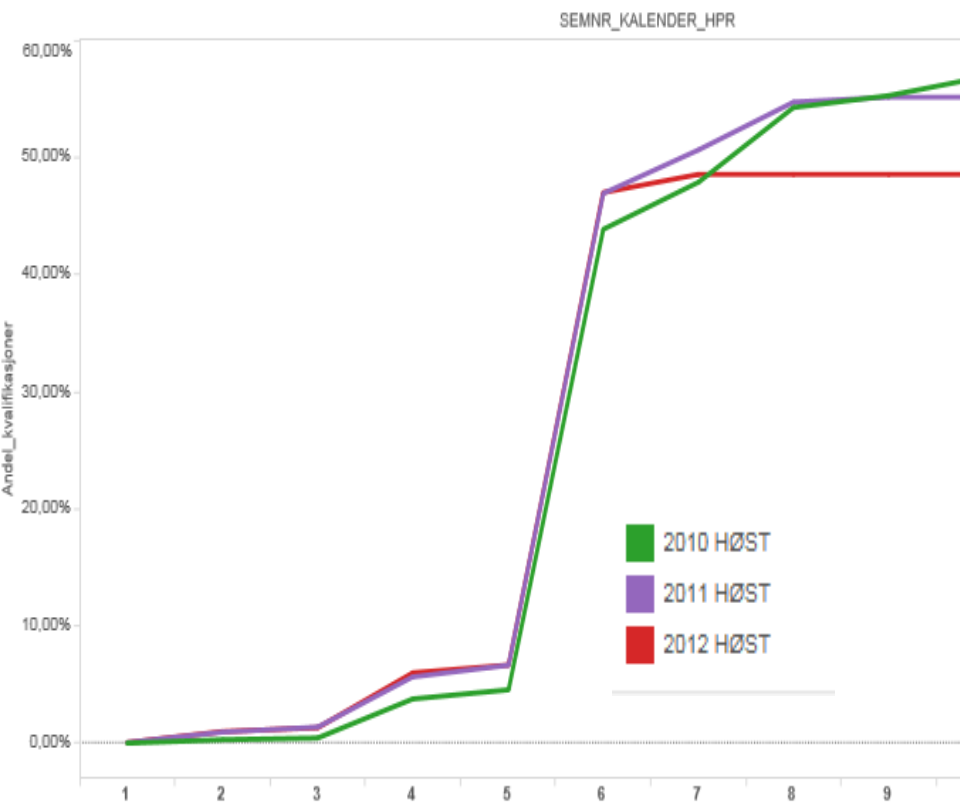
Uteksaminerte kandidater

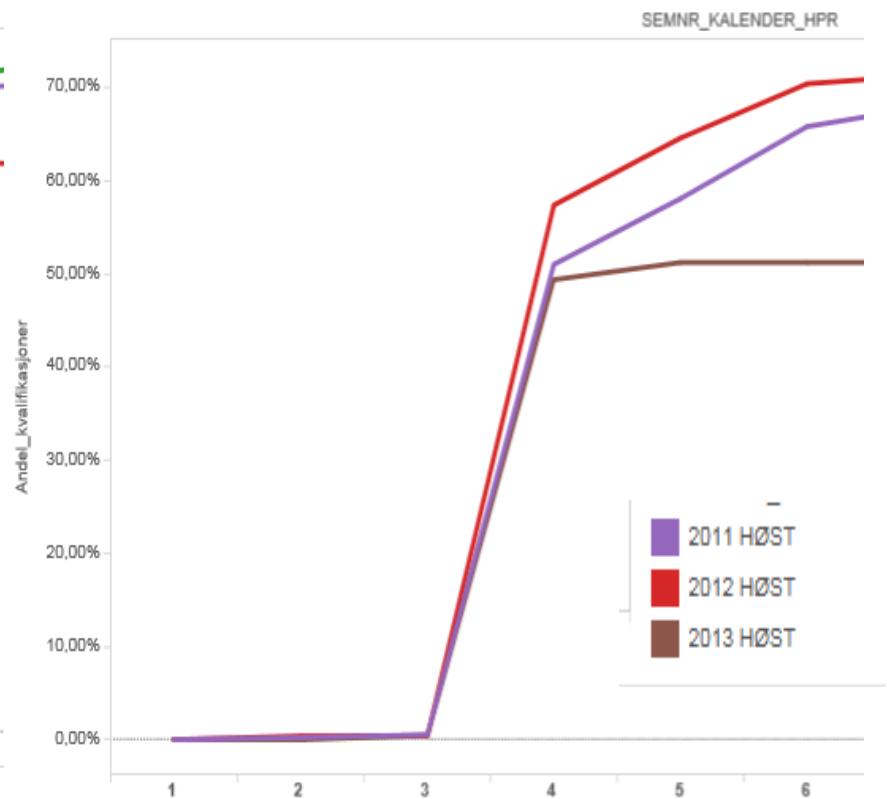

Universitetet i Agder

Andel som fullfører bachelorprogram

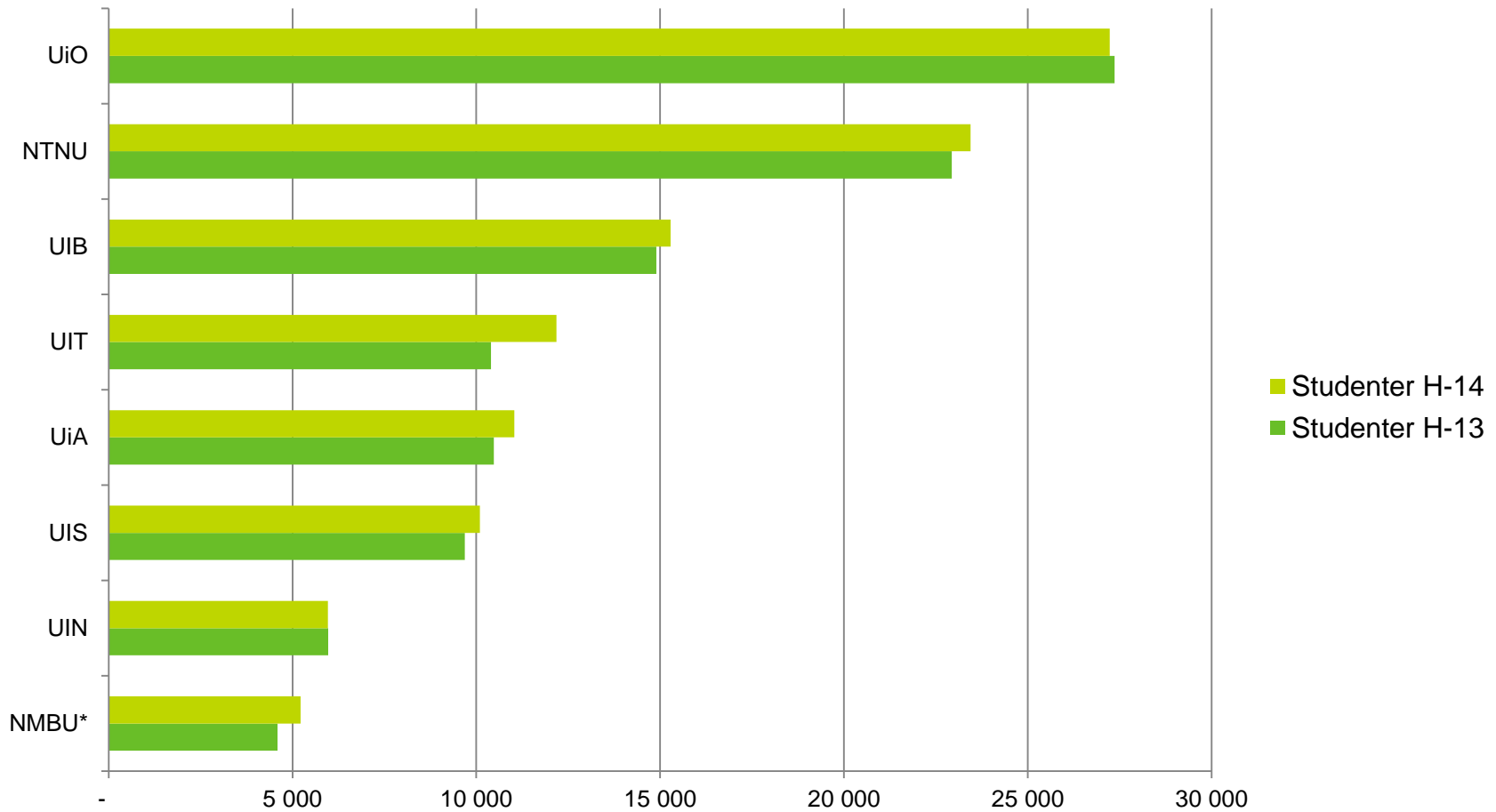

Andel som fullfører masterprogram

Universitetet i Agder

UiA i universitetslandskapet

Universitetet i Agder

University Your selection: 13 universities

Which level of study are you interested in: bachelor Regions: Norway,

CompareUni!

 23.10.2015 www.umultirank.org Show scores PDF export	Teaching & Learning				Research			Knowledge Transfer				International Orientation		Regional Engagement		
	Bachelor graduation rate	Masters graduation rate	Graduating on time (bachelors)	Graduating on time (masters)	Citation rate	Research publications (size-normalised)	External research income	Co-publications with industrial partners	Income from private sources	Patents awarded (size-normalised)	Publications cited in patents	Student mobility	International joint publications	Bachelor graduates working in the region	Regional joint publications	Income from regional sources
Norwegian Sch. Sport Sci NO	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	—	●	●
Norwegian U Science & Tech NO	●	●	—	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	—	●	●
U Oslo NO	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	—
U Bergen NO	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	—	●	●
Norwegian Sch. Economics NO	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	—	●	●
U Agder NO	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
U Stavanger NO	●	—	—	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Oslo Nat. Academy Arts NO	●	●	●	●	—	—	●	—	●	●	—	●	—	—	—	●
Oslo & Akershus U College NO	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
U Tromsø NO	—	—	—	—	●	●	—	●	—	●	●	—	●	—	●	—
Telemark U College NO	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	—	●	●
U Nordland NO	●	●	●	●	●	●	—	●	—	●	●	●	●	●	●	—
MF Norwegian Sch. Theology NO	●	●	●	●	✕	●	●	✕	●	●	✕	●	✕	—	✕	●

● A (Very good) ● B (Good) ● C (Average) ● D (Below average) ● E (Weak) — Data unavailable ✕ Not applicable

Latest update:

Universitetet i Agder

- 9 av 10 studenter går på det studiet de helst vil gå på (Studiebarometeret)
- Studentene ved UiA oppgir at de i høy grad er fornøyd med studiet (Studiebarometeret)
- Kandidatundersøkelse viser at det er netto tilvekst av kandidater i regionen (+ 6%)
- Sterk satsing på skole- og barnehageforskning ved tilsetting av 4 nye stipendiater det siste året, samt tildeling av ytterligere stipendiater i statsbudsjett
- Kompetanse for Kvalitet – etterutdanning for lærer.
- UiA har sterkere gjennomføringsgrad på bachelor-nivå enn på mastergradsnivå.
- UiA markerer seg ikke spesielt sterkt på forskningsindikatorene. I likhet med flere andre norske universiteter/høgskoler markerer UiA seg positivt på internasjonal orientering.

Eksempler på tiltak som er gjennomført eller under gjennomføring

Eksempler på tiltak

- Tiltak initiert av fylkemannen (Skjønnsmidler)
  - Økt læringsutbytte 2011-2013
  - Evalueringsprosjektet 2014
  - NUBAS 2015 – 2017 ”Nettverkslæring for Utvikling av Bevisst og Ansvarlig Skoleeier ”
- Agderprosjektet i barnehager - et forsknings- og utviklingsprosjekt som sikter mot å frembringe ny kunnskap om hva som er viktig innhold for femåringene i barnehagen. Det å utvikle konkret kunnskap om barnehagens innhold – spesielt i overgangen mellom barnehage og skole - er viktig for Agder, og også for barnehagefeltet generelt i Norge.
- Ungdomstrinnssatsingen med Skolebasert kompetanseutvikling. Ungdomstrinnssatsingen legger opp til en mer praktisk og variert opplæring, uten å nedtone teoretisk kunnskap.
- Videreutdanning for lærere og skoleledere. Flere kommuner/fylkeskommuner har vi hatt en betydelig økning de siste årene når det gjelder antall lærere på videreutdanning (Kompetanse for kvalitet). Mange har også tatt ”rektorskolen”.
- Lederutviklingstiltak for ledere i barnehager og skoler – kommunal/fylkeskommunale og regionale initiativ.
- Visma Flyt Skole satsingen i kommuner og fylkeskommuner
- Samarbeidsavtaler mellom fylkeskommunen og kommunene i Vest-Agder. Avtalene følger hovedområdene i regionplan Agder.

Eksempler på tiltak

- Barnehagesektoren har rullerende kompetanseplaner. Fylkesmannen bidrar også med kompetansehevingstiltak.
- Et bedre samarbeid mellom ungdomstrinn og v.g.o. (rådgiving, hospitering, nettverk) er flere steder på gang.
- Mer fokus på sammenhengen barnehage og skole, ikke bare på overganger, men også felles satsingsområder.
- Leseprosjektet i Østre Agder.
- Bedre undervisning for å redusere spesialundervisning.
- Prosjektet "Lærende regioner".
- Fokus på "Tidlig innsats i bhg. og skole"
- Økt lærertetthet på U-trinnet og på 1.-4. trinn
- FLIK prosjektet i Kristiansand
- Bedre læringsmiljø satsing i knutepunktet
- VFL-satsingen i kommunene i samarbeid med Udir
- Regionale oppvekstplaner med utgangspunkt i regionplan 2020
- Etablering og utvikling av Pedagogiske senter i regionene i Vest-Agder. Disse bidrar med en stor mengde tiltak ut mot kommunene

Eksempler på tiltak

- «Gjennomføringskurs» – et tilbud om intensiv opplæring for elever som har strøket i fag. Tilbudet avsluttes med ny eksamen.
- Samarbeidsprosjekt med kommunene for ungdom utenfor opplæring (Jobbskolen, Lindesneslosen, ...)
- Sommerskole for elever med svake resultater fra 10 klasse og for elever som skal begynne på VG2 med karakterer 1 eller 2 i flere fag.
- VG3 fagopplæring i skole. Et tilbud om læretid i skole for alle søkere som ikke får tilbud om ordinær lære plass
- Lære plasskurs for søkere som ikke har fått lære plass. Tilbudet skal kvalifisere søkerne til ordinær lære plass.
- Det er opprettet formidlingskoordinatorer ved alle yrkesfaglige skoler som skal bidra til økt formidling, samt økt samarbeid mellom skole og arbeidsliv.
- Hospitering – Yrkesfag- og fellesfaglærere hospiterer i bedrift, og instruktører i bedrift hospiterer i skole.
- Ekstern veiledning – skoleledere i regionen har gjennomført veilederopplæring og benyttes som skoleveiledere for videregående skoler i Vest- Agder
- «Lærlingløftet» - Lokal samfunnskontrakt på Agder for flere lære plasser
- Forberedende/innførings VG1 klasser for minoritetsspråklige i begge fylkene
- Det etableres ressursteam inn psykisk helse i fylkeskommunene.